

มติ ครม. วันที่ 3 ธันวาคม 2567
ประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

1. เห็นชอบการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 (เรื่อง แนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรองรับการเกษียณผ่านโครงการสลากสะสมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ) โดยเปลี่ยนชื่อโครงการ จาก “โครงการสลากสะสมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ” เป็น “โครงการสลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ (สลากเกษียณ)” และเพิ่มเติมหลักการกรณีผู้ที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ให้ซื้อสลากของกองทุนต่อไปได้ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

3. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลาและกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

4. มอบหมายให้ กค. และ กอช. ดำเนินการขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับโครงการสลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ (สลากเกษียณ) ตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญ

เรื่องที่กระทรวงการคลังเสนอ เป็นการขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 (เรื่อง แนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรองรับการเกษียณผ่านโครงการสลากสะสมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ) โดยเปลี่ยนชื่อโครงการ จาก “โครงการสลากสะสมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ” เป็น “โครงการสลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ (สลากเกษียณ)” และเพิ่มเติมหลักการกรณีผู้ที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ให้ซื้อสลากของกองทุนต่อไปได้ และการขออนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 โดยแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนการออมแห่งชาติให้รวมถึงการส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการออกและขายสลากและกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกที่ซื้อสลากให้ครอบคลุมทั้งสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติในปัจจุบันและผู้ประกันตนตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (บุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพอิสระหรือแรงงานนอกระบบที่ไม่มีนายจ้าง เช่น พ่อค้า แม่ค้า แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป ฟรีแลนซ์) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีการซื้อสลากเป็นการออมเงินอีกรูปแบบหนึ่ง รวมทั้งสามารถเป็นกลไกการออมเพื่อการชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบให้มีการสะสมเงินออมได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่องในระยะยาวเพื่อรองรับการเกษียณและการเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aged Society) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ ดังนี้

ประเด็น	รายละเอียด
1. บทนิยาม (ร่างมาตรา 3 - มาตรา 7)	- แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม ได้แก่ 1) “สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกที่ส่งเงินสะสมและสมาชิกที่ซื้อสลาก (เดิมกำหนดไว้เฉพาะสมาชิกที่ส่งเงินสะสม) 2) “บำนาญ” หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นรายเดือนให้แก่สมาชิกที่ส่งเงินสะสม เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว (กำหนดให้สมาชิกที่ส่งเงินสะสมเท่านั้นที่ได้รับบำนาญ) 3) “เงินดำรงชีพ” หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นรายเดือนแทนเงินบำนาญให้แก่สมาชิกที่ส่งเงินสะสม (กำหนดให้สมาชิกที่ส่งเงินสะสมเท่านั้นที่ได้รับเงินดำรงชีพ) - เพิ่มบทนิยาม ได้แก่ 1) “สมาชิกที่ส่งเงินสะสม” หมายความว่า สมาชิกที่ส่งเงินสะสมเข้ากองทุนและรัฐบาลจ่ายเงินสมทบ 2) “สมาชิกที่ซื้อสลาก” หมายความว่า สมาชิกที่มีสิทธิซื้อสลากและได้รับเงินเกษียณ 3) “สลาก” หมายความว่า สลากออมทรัพย์ที่กองทุนออกขาย 4) “เงินเกษียณ” หมายความว่า เงินที่ซื้อสลากและประโยชน์ของเงินดังกล่าว ที่จ่ายให้แก่สมาชิกที่ซื้อสลาก
2. วัตถุประสงค์ (ร่างมาตรา 8)	- เพิ่มวัตถุประสงค์ของกองทุนให้รวมถึงการส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการออกสลากและขายสลาก เพื่อจูงใจให้มีการซื้อสลากซึ่งเป็นการออมเงินอีกรูปแบบหนึ่ง (เดิมกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกและเพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิกเมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพ)
3. ทรัพย์สินของกองทุน (ร่างมาตรา 9)	- กำหนดเพิ่มเติมให้เงินที่สมาชิกซื้อสลากเพื่อการออมเป็นทรัพย์สินของกองทุน (เดิมไม่ได้กำหนด)
4. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กอช. (ร่างมาตรา 10)	- กำหนดให้คณะกรรมการ กอช. มีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดประเภทการออก การขายและรายละเอียดเกี่ยวกับสลากตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (เดิมไม่ได้กำหนด)
5. เพิ่มหมวด 3/1 สมาชิกที่ซื้อสลากและสิทธิประโยชน์ (ร่าง	- กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกที่ซื้อสลาก ได้แก่ 1) สมาชิกประเภท ก. (สมาชิกที่ส่งเงินสะสม) และ 2) สมาชิกประเภท ข. ตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 และระเบียบสำนักงานประกันสังคมว่าด้วยการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนตามมาตรา 40 พ.ศ. 2561 ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่มีสิทธิประโยชน์ (เช่น เงินสมทบ เงินบำนาญตลอดชีพ และการลดหย่อนภาษี) โดยสมาชิกประเภท ก. (สมาชิกที่ส่งเงินสะสม) มีสิทธิซื้อสลากได้ด้วย ทั้งนี้ ผู้ซื้อสลากไม่สามารถลาออกจากการเป็นสมาชิกที่ซื้อสลากได้ - กำหนดหลักเกณฑ์การซื้อสลาก ได้แก่ 1) กำหนดให้การซื้อสลากทำได้โดยแสดงความจำนงพร้อมกับการจ่ายเงินตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง 2) กำหนดให้การจ่ายเงินซื้อสลากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการ กอช. ประกาศกำหนด 3) กำหนดให้นำเงินที่สมาชิกซื้อสลากเข้ากองทุน เพื่อนำไปหาประโยชน์สำหรับ จ่ายให้สมาชิกที่ซื้อสลากโดยจัดทำเป็นบัญชีเงินรายบุคคล

	- กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรางวัลจากบัญชีเงินกองกลางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ รัฐบาลต้องจัดสรรเงินให้เพียงพอสำหรับการจ่ายเงินรางวัลดังกล่าว - กำหนดสิทธิประโยชน์แก่สมาชิกที่ซื้อสลาก ได้แก่ 1) เมื่อมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับเงินเกษียณจากกองทุน โดยแสดงความจำนงในการรับเงินเกษียณจากกองทุน 2) เมื่อมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้มีสิทธิเป็นสมาชิกที่ซื้อสลากของกองทุนต่อไปได้อีก 10 ปี และเมื่อครบ 10 ปี ให้มีสิทธิได้รับเงินเกษียณจากกองทุน 3) กรณีสมาชิกที่ซื้อสลากถึงแก่ความตาย ให้จ่ายเงินที่ซื้อสลากและผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวทั้งหมดให้แก่บุคคลซึ่งสมาชิกผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้หรือทายาท - กำหนดให้ถือว่าการออกสลาก รวมทั้งการจัดให้มีการแลกพหุหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ เกี่ยวกับการออกสลากได้รับใบอนุญาตและประทับตราจากเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการพนันแล้วและไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม
6. บัญชีของกองทุน (ร่างมาตรา 14 - มาตรา 15)	- กำหนดให้เพิ่ม 1) บัญชีเงินรายบุคคลของสมาชิกที่ซื้อสลาก และ 2) บัญชีเงินเกษียณซึ่งแสดงรายการเงินที่ซื้อสลากและผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวที่โอนมาจากบัญชีเงินรายบุคคลของสมาชิกที่ซื้อสลาก - กำหนดให้โอนเงินจากบัญชีเงินรายบุคคลมาเข้าบัญชีเงินเกษียณ เมื่อสมาชิกที่ซื้อสลากมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ หรือเลือกเป็นสมาชิกที่ซื้อสลากของกองทุนต่อไปอีก 10 ปี เมื่อมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แล้วแต่กรณี
7. การจัดสรรดอกผล (ร่างมาตรา 16)	- กำหนดให้จัดสรรดอกผลของการนำเงินของบัญชีรายบุคคลไปลงทุนเป็นผลประโยชน์ของเงินสะสม เงินสมทบ และเงินที่ซื้อสลากของเงินที่มีอยู่ในบัญชีของสมาชิกแต่ละคน
8. การจ่ายดอกเบี้ยที่ซื้อสลาก (ร่างมาตรา 17)	- กำหนดให้กองทุนจ่ายดอกเบี้ยที่ซื้อสลากพร้อมทั้งผลประโยชน์ตอบแทนของเงินดังกล่าวให้สมาชิกทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กอช. ประกาศกำหนด

4. กค. ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามแนวทางมติคณะรัฐมนตรี

(19 พฤศจิกายน 2562) เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 พร้อมทั้งได้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นพร้อมการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายผ่านทางเว็บไซต์ของ กอช. (www.nsf.or.th) และระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบแล้ว

1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การจำหน่ายสลากของกองทุนจะทำให้มีเม็ดเงินจำนวน 13,000 ล้านบาทต่อปี [ประมาณการจากการจำหน่ายสลาก 5 ล้านใบต่องวด (ต่อสัปดาห์) จำนวน 52 งวดต่อปี หรือจำนวน 260 ล้านใบต่อปี ในราคาขายใบละ 50 บาท คิดเป็นเงินจำนวน 13,000 ล้านบาทต่อปี] ซึ่งจะถูกนำไปบริหารจัดการผ่านการลงทุนและส่งผลให้มีเม็ดเงินจำนวนดังกล่าวหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นเมื่อเทียบกับต้นทุนเงินรางวัลที่รัฐจะจัดสรรจำนวน 780 ล้านบาทต่อปี

2. ผลกระทบต่อสังคม สร้างแรงจูงใจให้แรงงานนอกระบบเกิดการออมมากขึ้นในรูปแบบ “สลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ” (สลากเกษียณ) และสามารถเก็บเป็นเงินสะสมให้กับสมาชิกเพื่อรับเป็นเงินบำนาญเมื่อเกษียณอายุได้

3. ผลกระทบอื่นที่สำคัญ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงการบริการของรัฐ โดยให้แรงงานนอกระบบที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองเพื่อการชราภาพอย่างทั่วถึงมีช่องทางหรือโอกาสเข้าถึงระบบการออมเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงในบั้นปลายของชีวิตและลดภาระของภาครัฐในการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว

ที่มา <https://www.thaigov.go.th/>

จัดทำโดย กลุ่มงานนโยบายและเศรษฐกิจจังหวัด

สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร